

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri, hepinizi şahsım ve Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Son yıllarda küresel ekonomide Business Cycle (İş Çevrimi) çok hızlandı. Ekonomik göstergelerin uzun dönem hareketinin etrafındaki kısa dönem dalgalanmalar ve belirsizlikler arttı. Mevcut konjonktürde ekonomiler çok hızlı daralıyor ve toparlanıyor. Küresel ekonomilerde para politikası eğilimleri artarken, enflasyonu kontrol etmeye çalışan politika tercihleri küresel resesyon kaygılarını her geçen gün artırıyor. Mevcut ve orta vadede küresel ekonomide büyüme dinamikleri zayıflarken, hem büyüme hem enflasyon açısından zorlu bir dönem bizleri bekliyor.

Özellikle Merkez bankaları, artan enflasyon eğilimleri karşısında fiyat istikrarının bozulmaya başladığı dönemden bu yana parasal sıkılaştırmaya devam ediyorlar.

ABD ve İngiltere’de politika faizi yüzde 1 seviyesine gelirken, Avrupa Merkez Bankası da uzun süredir koruduğu sıfır faiz seviyesini yakın zamanda terk etmesi muhtemel gözüküyor.

Mevcut durumda küresel piyasalarda şartlar her geçen gün zorlaşıyor. FED tarafında, her ne kadar Mayıs ayında faiz artırımını 50 baz puanla sınırlamış gibi gözükse de, sonraki aylarda faiz artırımına devam edeceği ve bilanço küçültme artık kesin olarak gözüküyor.

Küresel piyasalarda sıkılaştırma eğilimleri artarken özellikle artan döviz ihtiyacımız karşısında dövize ulaşma maliyetimiz her geçen gün artmaya devam ediyor. İç dinamiklerimizden döviz yaratmamız zorlaşırken bu dönemde dış finansman dışında başka da çaremiz yok gibi gözüküyor.

Başkalarının tasarruflarına ihtiyacımız var ama bir an evvel gerekli değişimi ve dönüşümü sağlayıp bunu değiştirebilmek için önce insan kaynağımızı, sonra işletmelerimizin teknolojik seviyelerini değiştirebilmemiz, verimliliğimizi artırabilmemiz, daha çok katma değer üretiyor olabilmemiz lazım.

Ve en önemlisi de, biraz geç kalmakla beraber bir yılı aşkın bir süredir Hükümet politikalarımızda da bunun izlerini görüyoruz ama bugünden yarına yapılabilecek bir şey değil, ithal ikamesi üretimi yani Türkiye’nin ithal ettiği önemli girdileri yerli olarak üretmek için gerekli tedbirleri almamız lazım.

Bütün dünyada korumacı tedbirler artıyor, bizim de bu korumacı tedbirlerimizi artırıp yerli sanayimizi güçlendirecek, onun güç toplamasına destek olabilecek ve ithalatımızı sınırlayabilecek tedbirleri almamız, gümrüklerimizi biraz daha sıkı tutmamız gerekir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Dışarıda bu gelişmeler piyasanın yönünü belirlerken, içerde yüksek enflasyon ve artan ikiz açık rakamları ekonomik aktiviteleri zorlaştırmaya devam ediyor.

Enflasyon, dolarizasyon, döviz kurlarında oynaklık ve yüksek cari açık ülkemiz ekonomisinde yapısal bir soruna dönüşüyor. Ekonomi yönetimi yapısal sorunların çözümü noktasında yetersiz kalmış, yapısal dönüşüme ve üretime odaklanması zaruri hale gelmiştir. Türkiye ekonomisinin üretim odaklı bir yaklaşımla, yüksek katma değer yaratması ve ithalata bağımlı olmayan bir üretim modeli ortaya koyması gerekir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Makroekonomik yapının kalıcı olarak dengelenmesi için enflasyon sorununun önceliklendirilmesi gerekiyor. Enflasyonun yarattığı belirsizlik, yatırım konusunda çekingen davranılmasına neden oluyor.

Enflasyon seviyesindeki artış üreticinin fiyat yapabilme kabiliyetini ciddi anlamda azaltmaya devam diyor.

Üretim maliyetleri artarken, işletme sermaye ihtiyacı da her geçen gün daha da artmaya devam ediyor. Lakin bunun karşısında firmaların finansa ulaşabilme zorlukları da artıyor.

Üretim yapabilmek için işletme sermayesi açığını kapatabilecek nitelikte finansman araçları geliştirebilmek gerekiyor.

Geçtiğimiz hafta Dünya Gazetesi ile birlikte düzenlediğimiz “Ekonomide Yeni Ufuklar Buluşması”nda da bu konulara dikkat çekildi. Dünya Gazetesi yazarlarının konuşmacı olarak yer aldığı toplantıda sanayicilerin kur, faiz, enflasyon gibi göstergelere yönelik beklentilerine odaklandı. Özellikle kur korumalı mevduatın risklerinden bahsedilirken, herhangi bir şokun ortaya çıkmaması durumunda, kur korumalı mevduat sisteminin önemli bir tampon görevi üstlendiği ifade edildi.

Katılım her ne kadar beklentimizin altında olsa da Yönetim Kurulu Üyelerimizle birlikte Meclis ve Komite Üyelerimizi de bu toplantıda görmek beni mutlu etti. Dünya Gazetesi ile Eylül ayında bu toplantının ikincisini gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Yeni konuşmacılar da olacak. İçerikle ilgili önerileriniz olursa onları da mutlaka benimle paylaşmanızı rica ediyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Türkiye 1947 yılından beri her yıl dış ticaret açığı vermiş ve en büyük bileşeni dış ticaret açığı olan cari işlemler açığı, Türkiye'nin kronik bir problemi olmuştur.

Üretimin ve dolayısıyla ihracatın ithalata bağımlılığı nedeniyle kronikleşmiş olan yüksek dış ticaret açıkları ve buna bağlı olarak bozulan cari işlemler göstergeleri, ülkemizde genellikle daralma ve kriz dönemlerinde iyileşme göstermektedir.

2022 Ocak-Nisan döneminde ihracat %22 artarken, ithalat %40 artış göstermiştir.

Türkiye'nin enerji ithalatı, küresel enerji fiyatlarındaki keskin artışla ilk 4 ayda yüzde 173 artışla 32,7 milyar dolara yükseldi.

2009-2021 ilk dört aylık enerji ithalatı ortalaması 13,9 milyar dolar iken bu yılın aynı döneminde 32,7 milyar dolara ulaşması cari açığın sürdürülebilirliğini zorlaştırmaktadır.

Ülke olarak artık altyapı yatırımlarının birçoğunu tamamladık, şimdi sıra geldi cari açık için seferberliğe. İthal ettiğimiz ürünlerin yatırımı için acil bir şekil de hamle yapmamız gerekiyor.

Bu minvalde bütün yatırımları bir kenara bırakıp, gerekirse seferberlik ilan edip ithal edilen malların yerli üretim için yatırım ve dönüşümü gerçekleştirmeliyiz. Gerekirse bu yatırımlara varlık fonu aracılığı ile devlet öncülük yapabilir.

Hedef olarak seçilen, cari açık vermeden ihracata dayalı bir büyüme stratejisi, içinde bulunduğumuz konjonktörde zor gözükmetedir. Bu ancak belirttiğimiz seferberlikle mümkün olabilecektir.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sanayi üretiminde 26 aydır yıllık bazda ivmelenme devam ederken, Mart ayında, bir önceki aya göre %1,8 daraldı. Enerji dışındaki sanayi kollarında daralma söz konusu iken dayanıksız tüketim malları ise güçlü kalmaya devam ediyor. Fabrikasyon metal ve makine kurulumu ise zayıflama eğilimi söz konusu.

Nisan ayında, Rusya-Ukrayna savaşıyla artan enerji maliyetleri üretim ve ihracat üzerinde olumsuz etkileriyle, sanayi üretiminde bir ivme kaybı ortaya çıkabilir.

Yılın ilk çeyreğinde, özellikle sanayinin desteği ile beklentilerin üzerinde gerçekleşen ihracat artışıyla önemli bir büyüme rakamı görebiliriz. Lakin ikinci çeyrekte, savaşın da etkisiyle artan maliyetler ve enflasyondaki belirsizlik, hem tüketim hem de yatırımları olumsuz etkileyerek, büyümeyi aşağıya çekme olasılığı vardır.

Sanayi sektörünün katkısıyla ekonominin arz tarafı güçlü kalırken, yılın ilk çeyreğinde %10,3, talep tarafı olan perakende satışlarda %5,6 arttı. İstihdamda ise 2 milyonun üzerinde artış var. İlk çeyrekte büyümenin %5, 5-6 seviyesinde gerçekleşme ihtimali güçleniyor.

Değerli Meclis Üyeleri,

Önceki hafta sonu Kadın Girişimcilerimizin Bolu'da düzenlediği "Ortak Akıl Toplantıları'nı Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Sayın Veysel Tiryaki ve birçok konuşmacının katılımıyla gerçekleştirdik.

Tarım politikaları, tarımda sürdürülebilirlik ve gıda arz güvenliği konularının ele alındığı bu toplantının gündemini çok önemli bulduğumu ifade etmek istiyorum ve kadın girişimcilerimizi tebrik ediyorum.

Gıda arz güvenliği ve tarımsal üretim bence ülkemizin ve dünyanın en önemli gündemini oluşturuyor.

Gıda konusunu artık üretim ya da enflasyonu arttırıcı etkisi üzerinden değil, bir güvenlik sorunu olarak topyekûn ele almamız gerektiğini düşünüyorum.

Pandemi sürecinde ekonomiler içe kapanma süreci yaşamış, küresel tedarik zincirlerinde aksaklıklar ortaya çıkmıştı. Bu süreç ve ardından ortaya çıkan Rusya Ukrayna savaşı ile özellikle gıda da kendi kendine yetebilmenin ne kadar önemli olduğunu bizzat tecrübe ettik. Bu nedenle etkin bir planlama ile yerli üretimi önceliklendirmemiz gerektiği açıktır.

Bu süreçte özellikle ülkemizde hem gıda güvenliği hem de son dönemde yaşadığımız gıda bazlı enflasyon artışlarını kontrol altına almak için tarım politikalarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması ve bilimsel tarım politikalarına geçilmesi bir zaruret halini almıştır.

Sizlere daha önce de ifade ettiğim gibi, ekilmeyen arazilerden vergi alınması uygulamasına geçilmesi, bu arazilerin ekilebilmesi için bir yöntem olarak uygulanabilir.

Daha önce gündeme gelen "Havza Bazlı Üretim ve Destekleme Modeli"ni zorunlu hale getirmek gerekiyor. Bu modelin işlerlik kazanması ülke tarımı ve ekonomisi açısından önemli avantajlar sağlayacaktır.

Tarımsal ürün fiyatlarında dalgalanmanın önüne geçmek için, ekim mevsiminden önce desteklerin ve fiyatların açıklanması gerekiyor.

Biraz önce sanayi ürünlerindeki ara malı ithalatını önlemek için önerdiğimiz seferberlik önerimizin tarımsal üretimde de uygulanabilmesi gerekmektedir.

Gıda arz güvenliği konusunu sık sık gündeme getirmeye devam edeceğim. Bu konuda sizlerin de katkısını rica ediyorum. Yönlendirmeleriniz çalışmalarımızda bize ışık tutacaktır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sanayimizin şu anda en önemli konularından birisini de Avrupa Yeşil Mutabakatı oluşturuyor. Bu konudaki çalışmalarımızı sık sık sizlerle paylaşıyorum.

Bildiğiniz gibi Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı ve Paris İklim Anlaşması gereğince Türkiye, 2053 yılına kadar 60 milyar Avro "Karbon Vergisi" yükü ile karşı karşıya. Bu devasa kaynağı ülke ekonomisine kazandırmak için yapılacak ilk iş, küresel iklim değişikliği konusunda işletmelerimizde ve toplum genelinde farkındalık oluşturmak. Gerçekleştirdiğimiz bu proje ile Paris İklim Anlaşması ve AB Yeşil Mutabakatının işletmelerimiz üzerindeki etkilerini yönetirken, işletmelerimizin rekabet gücünü de korumaya çalışacağız.

Öte yandan biliyoruz ki Ankara iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek kentlerimiz arasında yer alıyor. Ankara Yerel İklim Değişikliği Eylem Planı ile oluşturulan sera gazı emisyon envanteri de bize bu konuda bir yol haritası sunuyor.

Ankara sera gazı emisyonunun 23 milyon ton civarında olduğu hesaplanmış. Bu emisyon hacmi içinde en büyük bölüm konutlar, kamu binaları, karayolu ile ulaşım ve taşımacılığa ait.

Bunları sanayi proseslerinden kaynaklanan emisyonlar izliyor. Hal böyle olsa da gerçekleştireceğimiz projelerle sanayiden kaynaklı emisyonu azaltma ve Ankara'yı iklim değişikliğine karşı daha dirençli bir kent haline getirme çalışmalarında üstümüze düşen görevi yerine getireceğiz.

Komitelerimiz dikkate alınarak yapılacak olan sektör gruplandırması çerçevesinde, detaylı risk analizi çalışmasının yapılması ve önerilerin geliştirilmesi için şirket ve saha ziyaretleri gerçekleştireceğiz.

AYM kapsamında yayınlanan, sınırda karbon düzenlemesi, döngüsel ekonomi, tarladan çatala strateji planlarının ele alındığı, ilk eğitim webinarını bu ayın başında yaptık. Geçtiğimiz hafta da Karbon Ayak İzi eğitimini yüz yüze ASO'da gerçekleştirdik. 8 Haziran tarihinde de karbon ayak izi hesaplanmasının ileri seviyede ele alınacağı eğitimcinin eğitimi programını gerçekleştireceğiz.

Bu toplantılara üyelerimizin biraz daha fazla ilgi göstermesini bekliyoruz. Bu konuda sizlerin de komitelerinizde konunun önemine dikkat çekmeniz faydalı olacaktır.

Ayrıca cuma günü tüm üyelerimize bir anket gönderdik. Bu anketin tüm üyelerimiz tarafından yanıtlanması sürece çok önemli katkı sağlayacaktır. Ayrıca kısa bir süre sonra bu ankete verilecek cevaplara göre firma ziyaretlerinde bulunacağız.

Hem anketin doldurulmasında hem de saha ziyaretlerinde soruların yetkin bir personel tarafından yanıtlanması çok önem arz ediyor. Bu noktaya da dikkatinizi çekmek istedim.

Ayrıca, karbon ayak izi hesaplama, takip, azaltım ile AYM gelişmelerinin ele alınacağı eğitimcilerin eğitimi çalışmasını düzenleyeceğiz ve excel tabanlı karbon ayak izi hesaplama modelini paylaşacağız.

ASO içinde üyelerimize karbon ayak izi hesaplama ve azaltma konularında destek verecek bir ekip de oluşturuyoruz.

AYM ve olası riskler ile risklerin yönetilmesi için izlenecek yöntemle ilişkin yol haritasını içeren bir döküman hazırlayıp, bunu bir web sitesi ile sürekli güncel tutmaya çalışacağız.

Hedefimiz bu dönüşümü Ankaralı sanayicilerimiz için başarılı bir şekilde gerçekleştirmek. Bunun için var gücümüzle mücadele etmeye çalışacağız.

Değerli Meclis Üyeleri,

Yeşil dönüşümden bahsetmişken nükleer çalışmalarımız konusunda da birkaç şey söyleyip konuşmamı tamamlamak istiyorum.

Sanayinin gündeminde yeşil dönüşümün her zamankinden fazla anıldığı bu dönemde nükleer santraller ile güç üretiminin dünyanın ihtiyaç duyduğu temiz, karbonsuz ve sürdürülebilir enerji için akla gelen ilk seçenek olduğu kaçınılmazdır.

Nükleer enerji alanında daha az silahlanma riski taşıyan, daha güvenli teknolojilere de ihtiyaç bulunmaktadır. Odamızın birebir içinde yer aldığı ergimiş tuz reaktörleri (ETR'ler) bu ihtiyaçların cevabı olacaktır.

Çin tamamen devlete ait bir proje ile Amerika Birleşik Devletleri ve Danimarka ise devletin tam desteği ile özel sektör girişimine ait olan, yakıt olarak toryumu ve nükleer atıkları kullanan ticari ergimiş tuz reaktörü (ETR) tasarımlarını açıkladılar. Bu ülkelerde ilk ticari reaktörlerin inşaatının 2030 yılına kadar tamamlanması hedefleniyor.

Dünya Nükleer Birliği, toryum ETR'lerini özellikle enerji ihtiyacı yüksek, coğrafi konumu itibari ile enerji erişimi kısıtlı ve kurak bir iklime sahip olan bölgeler için önemli bir enerji kaynağı olarak gösteriyor.

Fransa, Hindistan, Japonya ve Norveç'in de ETR üzerinde çalıştığı biliniyor. Bu ülkelerden hiçbiri henüz ticari reaktör planlarını açıklamadı ancak bilimsel çalışmalar son hızıyla devam ediyor.

Bu noktada Türkiye'de devam eden çalışmaları, ASO olarak çok doğru bir zamanlama ile kamu kurumlarımızla beraber takip ediyor, sanayimiz için öncü bir yol çiziyoruz. Bildiğiniz üzere, Oda Meclisimizden bu çalışmalara odaklanacak bir şirket yapısının oluşturulması için yetki almıştık.

Danışmanlar ve konuda Uzman Akademisyenlerle son derece titizlikle şirket yapısı ve gereksinimleri için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Hazırlıklar hemen hemen son aşamasına geldi ancak bu gibi kritik bir konuda elbette hatasız ilerlemek istiyoruz. O nedenle biraz daha zamana ihtiyacımız var.

Diğer yandan yakın zamanda uluslararası basında Avrupa'nın nükleer enerjiden vaz geçmeye yönelik planlarının rafa kalkacağına dair dikkat çeken açıklamalar geldi. AB'nin en önemli nükleer enerji üreticisi Fransa 14 yeni nükleer santral inşaa etmeyi hedefliyor. Belçika son dönemde iki nükleer reaktörünün ömrünü 10 yıl daha uzatma kararı aldı ve nükleer enerjiden tamamen vazgeçme planlarını terk etti.

Polonya ve Romanya, küçük ancak daha yeni teknolojiler kullanan hızlı reaktörler üzerinde çalışıyor. İngiltere eski nükleer reaktörlerinin çoğunu devre dışı bırakmış olsa da yeni tesisler yapmayı planlıyor.

Uluslararası Enerji Ajansı, nükleer endüstrinin talebi karşılamak ve iklim değişikliğiyle ilgili hedefleri yakalamak için mevcut kapasitesinin iki katına çıkarılması gerektiğinin altını çiziyor. Bu gelişmeler çalışmalarımızın doğru yönde olduğunun göstergeleri.

Her yıl İstanbul'da düzenlenen Nükleer Santraller Zirvesi ve Fuar etkinliğinin sekizincisini Haziran ayında gerçekleştiriyoruz. Odamız bu yıl da organizasyonda yer alıyor. Uluslararası bu etkinlik artık dünyanın bilinen nükleer etkinlikleri arasında yerini aldı. Ülkemizin Kamu temsilcileri ve Dünya Nükleer Birliği, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) gibi etkin yabancı misyon temsilcilerinin Odamızın daveti ile katılım sağladığı bu etkinlikte çalışmalarımızı sunacağımız bir oturumda da yer alacağız.

Zirve'de daha önceki yıllarda olduğu gibi iş birliklerimizi güçlendirecek yeni İyi Niyet Anlaşmaları da imzalayacağız. İnanıyorum ki önümüzdeki süreçte yeşil mutabakat çalışmaları ile tam bir uyum içerisinde başarılı işlere imza atmış olacağız.

Sözlerime burada son veriyor hepinizi saygıyla selamlıyorum.